



מסכת מגילה דף ב ע"א

משנה. מגילה נקראת באחד עשר, בשנים עשר, בשלשה עשר, בארבעה עשר, בחמשה עשר, לא פחות ולא יותר. כרכין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר, כפרים ועיירות גדולות קורין בארבעה עשר, אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה. כיצד? חל להיות ארבעה עשר בשני - כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום, ומוקפות חומה למחר. חל להיות ששלישי או ברביעי - כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועיירות גדולות קורין בו ביום, ומוקפות חומה למחר. חל להיות ערב שבת - כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועיירות גדולות ומוקפות חומה קורין בו ביום. חל להיות שבט - כפרים ועיירות גדולות מקדימין וקורין ליום הכניסה, ומוקפות חומה למחר. חל להיות אחר השבת - כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועיירות גדולות קורין בו ביום, ומוקפות חומה למחר.

מסכת מגילה דף ב ע"ב

מתניתין דלא כי האי תנא, דתניא, רבי יהושע בן קרחה אומר: כרכין המוקפין חומה מימות אחשורוש קורין בחמשה עשר. מאי טעמא דרבי יהושע בן קרחה? - כי שושן, מה שושן מוקפת חומה מימות אחשורוש וקורין בחמשה עשר - אף כל שמוקפת חומה מימות אחשורוש קורין בחמשה עשר. ותנא דידן מאי טעמא? - יליף פרזי פרזי, כתיב הכא (אסתר ט"ו) על כן היהודים הפרזים, וכתב התם (דברים ג') לבד מערי הפרזי הרבה מאד, מה להלן מוקפת חומה מימות יהושע בן נון - אף כאן מוקפת חומה מימות יהושע בן נון. - בשלמא רבי יהושע בן קרחה לא אמר כתנא דידן - דלית ליה פרזי פרזי, אלא תנא דידן מאי טעמא לא אמר כרבי יהושע בן קרחה? - מאי טעמא? דהא אית ליה פרזי פרזי!

אסתר פרק ט

(יט) על כן היהודים <הפרזים> הפרזים הישבים בערי הפרזות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר שמחה ומשתה ויום טוב ומשלוח מנות איש לרעהו: פ (כ) וכתב מרדכי את הדברים האלה וישלח ספרים אל כל היהודים אשר בכל מדינות המלך אחשורוש הקרובים והרחוקים: (כא) לקים עליהם להיות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום חמשה עשר בו בכל שנה ושנה:

דברים פרק ג פסוק ה

כל אלה ערים בצורות חומה גבהה דלתים ובריח לבד מערי הפרזי הרבה מאד:

רבינו נסים על הרי"ף מגילה דף א.

ויש כאן שאלה מה ראו אנשי כנסת הגדולה לחלוק מצוה זו לימים חלוקים ולקבוע יום מיוחד לפרזים ויום מיוחד לכרכים מה שאין כן בשאר מצות שהרי התורה אמרה תורה אחת ומשפט אחד.

במדבר פרק טו פסוק טז

תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם ולגר הגר אתכם:

ילקוט שמעוני תורה פרשת נשא רמז תשיד

ויהי המקריב ביום הראשון, זה אברהם שהודיע כחו של אלהים לכל באי עולם, קרבנו קערת כסף בזכות שרה שלא היה לה אלא בן אחד וקרוב על גבי המזבח. שלשים ומאה משקלה בזכות יהודע הכהן שחדש את הקרבנות שבטלו בימי עתליה ומת בן שלשים ומאה, מזרק אחד כסף שבעים שקל זה סנהדרי ישראל שנאמר אספה לי שבעים איש ומשה על גביהן הרי שבעים ואחד, שניהם מלאים זה משה ואהרן שנאמר הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, וכן הוא אומר כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן וגו', כך אחת זו תורה שנאמר תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם, עשרה זהב בזכות עשרת הדברות שנאמר הנחמדים מזהב מלאה קטרת בזכות ישראל שנאמר מי זאת עולה מן המדבר וגו'.

מסכת מגילה דף ד ע"א

ואמר רבי יהושע בן לוי: נשים חייבות במקרא מגילה, שאף הן היו באותו הנס.

וחובת יציאה זו הלא היא בשעת כיבושו של יהושע בן נון. וזו היא כבודה של אויץ ישראל שהכניסה לתוכה מחויבת היא את כריתות זרעו של עמלק. וזה שאמרו בירושלמי שבוי לחלוק כבוד לאויץ ישראל תקנו מועד שושן פורים, פורים דמוקפים. מוקפים מומות יהושע בן נון. פורים ושושן פורים.



ענין טו :

ומכאן בירושלמי וכי לחלוק כבוד לאויץ ישראל (מגילה פ"א ה"א). בירושלמי מובא בקדמונים וכי (ע"י רמב"ם פ"א מה' מגילה ה"ה, ובמגיד משנה שם).

המלחמה הראשונה בעמלק בימי משה (שמות י"ז ח' וכו').

ובמלחמה השני' בעמלק בימי שאול וכי (שמואל א' ט"ז ב' וכו'). ונח מאויביהם (אסתר ט' ט"ז).

מבשמים עוד יום להנלם מאויביהם וכי (אסתר ט' י"ג).

ולעמוד על נפשם (אסתר ח' י"א).

והי' בתיניח' (דברים כ"ה י"ט).

שלש מצות נצטוו בכניסתן לאויץ וכי' (סנהדרין כ"ו:).

ענין טז

א פורים ושושן פורים. ומכאן בירושלמי מובא בקדמונים כי בכדי לחלוק כבוד לאויץ ישראל תקנו שושן פורים לעיירות המוקפות חומה מימות יהושע בן נון. ודבר זה צריך פירוש, שהרי שושן בעצמה לא היתה מוקפת חומה. ואם כן איזה פועם יש לייחד כבוד ארץ ישראל למועד שושן פורים דוקא?

ב חנה המלחמה הראשונה בעמלק בימי משה, היתה לאחר שהוא בא עלינו, ואז יצאנו לקראתו למלחמה. ובמלחמה השנייה בעמלק בימי שאול, כאנו אהנו עליו. ומועד הפורים שהוא קדושת הזמן של עסקנו עם עמלק, כעל כרחו שיכלול בתוכו שני אופנים הללו של המלחמה בעמלק. וזה הוא עומק משמעותה של התחלקות מועד הפורים לשני ימים: י"ד וט"ו. כי כ"ד הוא בא עלינו, כקטן להשמיד להרוג ולאבד. וכשעשה לנו הקב"ה גם והנענו אל המנוחה, ונח מאויביהם, אז אהנו ויצאים עליו למלחמה. ואהנו מבשמים עוד יום להנלם מאויביהם אף על פי שאין כאן עוד ולעמוד על נפשם. באופן שקדושת הזמן של י"ד וט"ו בארץ כולל הוא את שני סוגי המלחמה בעמלק. כשאנחנו בדרך אשר בלשון החומש נקרא הוא מצב זה המצב הקודם לתקופת ה, והיה בתיניח', ובהתאם לזה קרוי הוא המצב הזה כמגלת אסתר לפני התקופה של, ונח מאויביהם'; או אהנו ויצאים לקראתו למלחמה אחרי שהוא בא עלינו. וכשעשה שאנחנו נמצאים במצב שלאחר המנוחה והיה בתיניח', ונח מאויביהם' אז אהנו באים עליו להנלם מסנו מפאת התנגדותו העצמית עלינו. סוג מלחמה אחרת בעמלק כ"ד, סוג מלחמה שניה בעמלק כט"ו. בין שני סוגים האלה מפקד הוא המצב של, ונח מאויביהם'.

ג והנה חובת היציאה למלחמה על עמלק הלא היא עלינו משעת כיבושו של יהושע בן נון. שלש מצות נצטוו בכניסתן לאויץ להכרית זרעו י"ל עמלק וכי. ועל כן מיוחדת היא קדושת הזמן של ט"ו להיותה מקושרת עם כיבושו של יהושע בן נון. כי על כן קדושת הזמן של ט"ו היא קדושת המלחמה בעמלק שאנחנו ויצאים לקראתו.